

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра політології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні питання безпекової політики держави

Для здобувачів освітньо-наукового рівня

Доктор філософії

галузь знань
напрямок підготовки
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

05 соціальні та поведінкові науки
052 політологія
третій (освітньо-науковий)
політологія
вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Навчальний період	лютий-червень 2020 р.
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладачі: Хилько Микола Іванович, професор, доктор філософських наук.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробники: Хилько Микола Іванович, професор, доктор філософських наук.

Затверджено

« 24 » серпня 20 19 р.

Зав. кафедри політології

Цвях В.Ф. (Цвях В.Ф.)

Протокол № 1 від « 19 » серпня
20 19 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « 30 » серпня 20 19 року № 1

Голова науково-методичної комісії Маслікова І.І. (Маслікова І.І.)

« 30 » серпня 20 19 року

ВСТУП

1. Метою дисципліни є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю «Політологія», який в процесі вивчення дисципліни «Актуальні питання безпекової політики держави» оволодів здатністю системного бачення загроз і забезпечення проведення безпекової політики держави.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Здобувач повинен знати:* сутність фундаментальних цінностей національних інтересів і пріоритетів українського народу; уявлення про сучасний стан розробки безпекової політики держави; основні заходи безпекової політики в арміях провідних країн світу.

2. *Здобувач повинен вміти:* творчо використовувати у навчальній та дослідницькій діяльності знання щодо сучасних тенденцій та механізмів проведення доцільної безпекової політики держави.

3. *Володіти елементарними навичками:* наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних подій та явищ; використання іншомовних фахових інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна «Актуальні проблеми безпекової політики держави» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта (андьонкта). Особлива увага приділяється виявленню суті загроз українському суспільству і державі та основним напрямам державної політики національної безпеки.

4. Завдання (навчальні цілі) – забезпечити особистісний і професійний розвиток аспіранта, програма спрямована на формування ефективного викладача вищої школи, здатного до абстрактного мислення, аналізу, синтезу і узагальнення актуальних проблем безпекової політики держави, в тому числі в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції. В результаті навчання аспіранти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у своїх самостійних дослідженнях.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Принципи й методи дослідження проблем безпекової політики держави	Лекція, практичні заняття	Усна доповідь, есе, екзамен	10
1.2	сутність фундаментальних цінностей національних інтересів і пріоритетів українського народу	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, екзамен	10
1.3	уявлення про сучасний стан розробки безпекової політики держави та її детермінанти	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного	10

			дослідження, текст рекомендацій	
1.4	основні заходи та сценарні прогнози безпекової політики держави щодо реінтеграції окупованих територій Донбасу і повернення Криму	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, аналітична розвідка, екзамен	10
	Вміти:			
2.1	творчо використовувати у навчальній, дослідницькій та викладацькій діяльності знання щодо сучасних тенденцій та механізмів проведення доцільної безпекової політики держави	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	10
2.2	застосовувати набуті знання в майбутній професійній та громадській діяльності	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	
2.3	готувати рекомендації та матеріали для консультацій з питань безпекової політики держави у різних сферах: зовнішньо-політичній, внутрішньо-політичній, економічній, соціальній та інших	Самостійна робота	Текст рекомендацій	5
	комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої літератури в підготовці до практичних занять та написання самостійних робіт	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	10
3.2	презентувати результати досліджень та самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	
3.3	вести полеміку стосовно питань національної безпеки на основі володіння категоріально-	Практичні заняття	Участь у дискусії	10

	понятійним апаратом політичної науки			
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати наукову літературу з актуальних питань безпекової політики, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	5
4.2	нести відповідальність за достовірність та політико-ідеологічну незаангажованість проведених досліджень	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	10
4.3	формування громадянської позиції і усвідомлення професійної відповідальності за прийняття рішень	Практичні заняття, самостійна робота	Усна доповідь, участь у дискусії, презентація самостійного дослідження, текст рекомендацій	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни												
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
ПРН 2 Використовувати політологічні знання у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності		+			+	+		+			+		
ПРН 4 Використовувати загальні та професійні інформаційні та комунікаційні технології для отримання, обробки та презентації інформації		+			+	+		+	+	+			+
ПРН 8 Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися, діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо і на основі етичних міркувань (мотивів), нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень				+		+				+	+		+
ПРН 9 Проводити порівняльний аналіз доктрин, концепцій, теорії політики, узагальнювати світові тенденції розвитку політичної науки	+						+					+	
ПРН 10 Визначати методологічні принципи та методи політологічного дослідження в залежності	+	+							+			+	

від об'єкту і предмету, використовуючи міждисциплінарні підходи																				
ПРН 12 Виявляти причини політичних подій і явищ шляхом розпізнавання і аналізу їхніх структурних передумов, аналізувати конкретні національні та світові політичні процеси																				
ПРН 13 Постійно вивчати політичні зміни, реформи, трансформації, модернізацію як форми поєднання теорії і практики																				
ПРН 16 Розробляти та застосовувати політичні технології в організації та проведенні виборчих кампаній, у процесах прийняття політичних рішень, формування політичного іміджу, політичної реклами																				

7. Схема формування оцінки:

7.1 Форми оцінювання студентів:

- Семестрове оцінювання:

1. Усна доповідь (10 хвилин): РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3 – 10-6 балів за одну доповідь;

2. Участь у дискусії: РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 – 5-3 бали;

3. Есе на задану лектором тему: РН 1.1 – 5-3 бали;

4. Аналітична розвідка на задану лектором тему: РН 1.4 – 10-6 балів за одне завдання;

5. Текст рекомендацій (матеріали для консультацій) з питань безпекової політики держави: РН 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3 – 10-6 балів.

- підсумкове оцінювання у формі екзамену: екзаменаційне оцінювання відбувається в письмовій формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що в загальному підсумку дає 40 балів за екзамен. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів (60 балів) та екзаменаційної роботи (40 балів)

- умови допуску до екзамену: здобувач не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше 36 балів. Для допуску до екзамену аспірант має здати всі самостійні роботи. Екзаменаційна оцінка не може бути меншою **24 балів** для отримання загальної позитивної оцінки за курс.

7.2 Організація оцінювання

Усні доповіді, а також доповнення/участь в дискусії оцінюються під час проведення практичних занять, бали студентам за успішну роботу на практичних заняттях накопичуються протягом усього модулю.

Самостійні завдання на задані викладачем теми виконуються кожним студентом протягом усього модулю та оцінюються по факту їх завершення.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
----------------------	--------

Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано /Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	Прак- тичні	С/Р
1	Тема 1. Поняття, принципи й методи дослідження безпекової політики держави	2	2	2
2	Тема 2. Фундаментальні цінності й пріоритети безпекової політики держави	2		2
3	Тема 3. Внутрішні і зовнішні детермінанти національної безпеки України в умовах сучасних викликів	4		10
4	Тема 4. Структурно-функціональні елементи системи забезпечення національної безпеки	2		10
5	Тема 5. Сучасний стан та Стратегія національної безпеки України	4		10
6	Тема 6. Механізм забезпечення національної безпеки України (безпеки особи, суспільства і держави)	4	2	2
7	Есе			20
8	Аналітична розвідка			20
9	Текст рекомендацій (матеріали для консультацій)			20
	ВСЬОГО	18	4	96

Загальний обсяг **120 год.** в тому числі:

Лекцій – **18 год.**

Практичні заняття – **4 год.**

Консультації – **2 год.**

Самостійна робота - **96 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Арон Р. Мир і війна між народами / Р. Арон; Пер. з фр. – К.: МП «Юніверс», 2000. – 688 с.
2. Богданович В.Ю., Маначинский А.Я. Методологические основы системных исследований проблем военной безопасности и государства. – К: НІСД, 2001. – 172 с.
3. Воєнна доктрина України. Затверджена Указом Президента України № 555/2015 від 24 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України».
4. Гібридні загрози Україні і суспільна безпека. Досвід ЄС і Східного партнерства. К.: Центр глобалістики «Стратегія ХХІ», 2018. – 106 с.

5. Закон України «Про основи національної безпеки України». – Відомості Верховної Ради України. – № 39. – 26.09.2003.
6. Концепція розвитку сектору безпеки і оборони України. Затверджено Указом Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016.
7. Стратегія національної безпеки України. Затверджено Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015.
8. Щербакова Ю. Е. Цінності об'єднаної Європи : монографія / Юлія Щербакова. - К. : Академія, 2014. - 206 с.

Додаткова:

9. *Бжезинский Зб.* Великая шахматная доска. Господство Америки и его геостратегические императивы: Пер. с англ. – М.: Международные отношения, 2000. – 256 с.
10. Глобализация и безопасность развития: Монография / Рук. авт. кол. и науч. ред. О.Г.Белорус; НАН Украины; Ин-т мир. экономики и междунар. отношений; Киев. нац. экон. ун-т; Междунар. ин-т глобалистики. – К., 2002. – 789 с.
11. *Даник Ю.Г., Катков Ю.І., Пічугін М.Ф.* Національна безпека: запобігання критичним ситуаціям. – Житомир: Рута, 2006. – 387 с.
12. *Данильян О.Г.* Національна безпека України в етноментальному та міжнародному вимірах / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань, Ю.Ю. Калиновський, Н.І. Моїсеєва. – Харків, 2004. – 276 с.
13. Донбас і Крим: ціна повернення : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна, О. С. Власюка, Е. М. Лібанової, О. М. Ляшенко. - К. : НІСД, 2015. - 474 с.
14. *Донченко О.* Архетипи соціального життя і політика / О. Донченко, Ю. Романенко. – К.: Либідь, 2001. – 334 с.
15. *Донцов Д.* Дух нашої давнини / Д. Донців. – 2-ге вид. – Дрогобич: Відродження, 1991. -342 с.
16. *Жабінець Н.В.* Політичні цінності та їх втілення у процесі демократизації українського суспільства / Н.В. Жабінець. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2006. – 187 с.
17. Етнополітична безпека України: політико-правові механізми протидії етнополітичній дезінтеграції держави: Наукова записка / Горбатенко В.П. (керівник авт. кол.). – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2015. – 80 с.
18. *Єрмоленко А.М.* Цінності громадянського суспільства і моральний вибір: український досвід / А.М. Єрмоленко, Н.А. Іванова-Георгієвська. – К.: Етна-1, 2006. – 268 с.
19. *Ліпкан В.А.* Національна безпека і національні інтереси України / В.А. Ліпкан. – К.: КНТ, 2006. – 67 с.
20. *Не газом* единым. Новым инструментом энергополитики России может стать уголь [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kommersant.ru/doc/2704640>
21. *Парахонський Б.О., Яворська Г.М.* Актуальні виклики та загрози регіональній безпеці: висновки для України: аналіт. доп. – К.: НІСД, 2014. - 48 с.
22. *Парахонський Б.О., Яворська Г.М.* Зовнішня політика України в умовах міжнародного безпекового середовища: аналіт. доп. – К.: НІСД, 2015. 100 с.
23. *Перепелиця Г.М.* Україна-Росія в умовах співіснування. – К., 2017.- 52 с.
24. *Регіональна стабільність на кордонах України та ЄС: сучасні виклики та інструменти забезпечення / За заг. ред. О. С. Власюка. – К.: НІСД, 2014. 76 с.*
25. *Світова гібридна війна: Український фронт / За ред. В.П. Горбуліна. – К.: НІСД, 2017. - 496 с.*
26. *Семенченко Ф.Г.* Політична діяльність: аксіологічний вимір / Ф.Г. Семенченко. – К.: ТОВ ВПД "Формат", 2011. – 304 с.
27. *Требін М.П.* Армія та суспільство: соціально-філософський аналіз взаємодії в умовах трансформації / М.П. Требін. – Харків, 2004. - 404 с.

28. Український соціум / Власюк О.С., Крисаченко В.С., Степико М.Т. та ін. / За ред. В.С.Крисаченка. – К.: Знання України, 2005. – 792 с.
29. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций: Пер. с англ. Т. Велимеева, Ю. Новикова. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003. – 603 с.
30. Чорна книга Кремля. Війна Росії проти України. Інформація на основі даних центральних органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://mfa.gov.ua/mediafiles/files/misc/2015-02-20/Kremlin_Black_Book_February_2015.pdf. - С. 10
31. Шерр Дж. Трансформація сектора безпеки / Дж. Шерр.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bbc.co.uk>.
32. Які підприємства Донбасу ризикують опинитися в Росії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://forbes.ua/ua/business/1377967-yaki-pidприємства-donbasu-rizikuyut-opinitisya-v-rosiyi>